

„Edinost“

Izjaja enkrat na dan, razun nedelj in p. čeznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se urava se ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); sven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 878.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za vsako kratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglašitvi itd. se računajo po pogodbi.

Vai dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Internacionalizem naših dijakov.

I.

»Slovenec živimo v čudni fazi svojega narodnega razvoja. Vse vre, vse kipi, vse se peha in vse se — krega.«

Te besede je napisal na tem mestu naš dopisnik z Goriskega. Resnične so. A ko vre na vseh straneh, ko kipi v vseh, ko so duhovi razburjeni: naravnost nenaravno bi bilo, ako ne bi vrelo in kipele tudi v sredi naše mladine! Zlasti oni mladini, ki je določena, da stopi, ko dozori, na čelo naroda, zlasti mladina, ki si nabira akademično naobrazbo in ki uživa slobodo »akademičnih državljanov«, je od nekdanj in povsodi pripoznano staro tradicionalno pravo, da prekipeva, da se visoko vpenja po idejah, da prehiteva se svojimi mislimi in idejami, da kritikuje in da se jej hoja vsega ostalega sveta vidi prepočasna, zastarela, duhu časa ne odgovarjajoča, in da sila ... naprej, naprej, naprej ...

In prav je tako, dobro je tako. Slabo bi bilo za človeštvo, ako bi mladina ne bila nadahnjena z idealnim mišljenjem in ako ne bi imela ognja v sebi in pa — ambicije. Pota življenja so trda in ekzistenčni boj trga s kruto silo najlepše ideje. Saj še oni, ki je ves kipele v etetu svoje mlade dobe, postaja pod težo resnosti življenja bolj ali manj računajoč — filister. Tudi oni, ki je z bogatim fondom idealizma stopil v svet, v praktično življenje, počenja uvidevati kmalo, se jame nižati iz sfere lepih sanj na trda tla in začnjenja računati z ljudmi, kakoršnji so, in ne, kakoršnji bi morali biti, in začnjenja računati z razmerami, kakor so, in ne, kakor si jih je on predstavljaval v svojem mladostnem in idealnem oduševljenju. O da, vsakdo doživlja to trdo skušnjo in mora prilivati vode v kipečo čašo svojih nekdanjih naziranj. No, nekaj ostaja navadno vendar-le od kipeče čaše! In čisto ravno najbolje, kar dispozicijo moza spravlja v ravnovesje med svetom idealov in življenjem. A ravno zato: kaj bi bilo iz človeštva, ako bi se v mladosti ne penili ideje, ako bi bilo že mlado življenje — voda?! Potem bi lahko iskali resnega moza, ki bi v življenju iskal še kaj drugega, razun — sebe, ki bi se ne pogrezal v materializem gori do grla, ki ne bi se činično smejal takojmenovanemu altruizmu, to je zakonu, ki veleja, da človek mora, urejeva svoje nazore, misliti tudi na druge. In oni »drugi«, na katerega mora misliti vsaki pošten, blag, človek, je človeška skupnost, je

človeška družba, v prvi vrsti pa tista skupina ljudi, ki nam je najbližja po rojstvu in krvi — narod! V mladini, ki stopa v svet s kipečo čašo oduševljenja, idealnega naziranja in ambicije, je jamstvo, je pogoj napredku naroda. Od tega, kar je v pozneji, resni dobi ostalo iz nekdanjega oduševljenja in ambicije, prihaja vspodbuja za delo v narodni prid, za napredek naroda na vseh poljih: tam je motor, ki goni ustvarjanje in snovanje v življenju narodov.

Mi torej nikakor nismo na strani onih, ampak smo odločno proti njim, ki neprestano moralizirajo našo mladino: uči se, uči, in le uči, in pusti na strani, za kar nisi še dozorela! Onemu, ki hodi v šolo — pa naj bo »malo« ali »veliko« — je seveda v prvi vrsti v dolžnost, da se — uči! To stoji! Ali nezmislno je, ako bi mladeniča, ki stoji že na pragu med učenjem in življenjem, torej ono dobo, ko mu bo, kar se je učil, izkoristiti sebi in tudi drugim v prilogo, hoteli naravnost izključiti od zanimanja za svet, v katerem mu bo živeti in delati, ako bi ga silili da mora popolnoma nepripravljen stopiti v javnost, kjer bi mu nove razmere bile povsem nepoznane in bi jih gledal — oprostite primeru — kakor tele nova vrata. Proti onim smo torej, ki smatrajo za neodpustno prepotenco, ako si tudi mladina usvoja posezati se svojo besedo in svojimi nazori v življenje naroda in si usvoja izrekat s svojo sodbo o mozh, ki stoji na čelu naroda, o načinu njihovega nastopanja, o primernosti ali zgrešenosti njihovega programa in njihove taktike. Ne, mi ne zamerjamo tega mladini; naravni in logični razvoj naroda zahteva, da mladini ne odrekamo te pravice, oni mladini, ki je poklicana, da ona sama stopi narodu na čelo in se jej bo potem godilo istotako, kakor se godi sedanjim odgovornim mozem: da jo bodo kritikovali oni drugi mlajši, ki pridejo zanj. In čisto tudi — obsojali. Včasih pravično, prepogostokrat pa tudi krivično. Ne, niti v dejstvu, da kipeča mladina mnogokrat krivično sodi — ker sodi z višin svojih idealov in se nje sodba razbija ob trdinah realnega življenja — ne vidimo razloga, da bi akademično mladino odganjali od javnega življenja naroda. Mi, ki smo že skusili trpkost življenja in gledamo svet in njega razmere skozi drugačno steklo, nego pa mladina, vidimo čisto, kako ta poslednja skače preko cilja; ali to nas ne sme motiti: slušajmo jo in — korigirajmo jo.

Kakor ne smemo mladini, dozoreleji mladini, zapirati poti v javnost, kakor jej ne smemo kratiti slobode govora, tako pa ne smemo

pozabiti ni na svojo dolžnost: da jej odgovorjamo, da jo zavračamo!

Tako dolžnost hočemo mi izvršiti na adresi gg. slovenskih akademikov v Pragi. Ali predno začnemo, so se nam zdele potrebne gornje opazke, da bodo mladi gospodje vedeli v naprej, kakov je nam namen, in da bodo uverjeni, da nas, ko jih bomo zavračali, ne vodi nikaka animoznost proti njim in da gojimo vse simpatije do njih, kakor sploh do vseh, ki se pripravljajo za veliki poklic, ki ga imajo vršiti prosvetljeni duhovi naroda. In uverjeni smo, da si slej ko prej ostanemo dobri prijatelji po načelu: tout comprendre c'est tout pardonner!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 4. maja 1901.

Državni zbor. Včerajšnja seja zbornice poslancev je bila zopet mirna in stvarna; le proti koncu je prišlo do male praske med Nemci in Poljaki.

Razpravljali so o predlogih, da se izda zakon glede trgovine z margarinom (nadomestilom za maslo, umetnim maslom). Nemški nacionalcei Kindermann je bil proti, sklicevaje se na to, da se na deželi nikdo ne briga za izvajanje takih zakonov. Konservativci Tollinger je govoril za tak zakon, ker bo koristen producentom in konsumantom. Čeh Bečvar bi želel, da se izda zakon za nadzorovanje prodaje mleka od strani vlade. Socijalist Seitz je menil, da zboljševanje masla z margarinom ne bi smelo biti kaznjivo. Liberalci Menger je povdarjal, da je med kravami tuberkuloza jako razširjena in je torej velika nevarnost, da se ta bolezen z mlekom prenaša tudi na ljudi. Zato treba strogega nadzorstva nad prodajo mleka. Zakon o prodaji margarina je bil končno vsprejet.

Na to je poslanec Michejda (Poljak) protestiral proti očitani posl. Demela, da češki in poljski sodniki v sodnem okraju tešinskem (Šlezija) dajejo slovanskemu jeziku prednost. Nemci so viharo oporekali. Podpredsednik Prade je pozival govornika, naj se omeji na stavljenje vprašanja. Ker pa je le dalje govoril, mu je Prade vzel besedo. Sedaj so Čehi in Poljaki prosestovali viharo. Prihodnja seja bo v torek.

Konflikt med odvetniki in vlado je baje poravnal s tem, da se je vlada slavno — umaknila se svojim novim namerjanim tarifam. Vsled tega da so odvetniki dunajske advokatske zbornice umaknili svoje odpovedi

in druge advokatske zbornice da so zaustavile akeijo za pridruženje k protestom dunajskih tovarišev.

Parlamentarne vesti. Zastopniki konservativnih strank so se dne 1. t. m. zopet sešli na posvetovanje o skupnem postopanju proti protikatoliški propagandi v zbornici poslancev. Pl. Javorski in dr. Kathrein sta poročala o dogovorih z drugimi strankami, katere so obljubile, da bodo njih prizadevanja po možnosti podpirale, da se pa nikakor ne morejo oficijelno pridružiti tej akeiji. Sklenili so ukreniti vse možno, da se prilaganje nepristojnih interpelacij k stenografičnemu zapisniku zabrani.

Češki radikaleci namerjajo staviti nujni predlog, da se truplo umrlega vojaka Žilaka izkoplje, ker se da iz njegovih poslednjih pisem sklepati, da se ni umoril sam, temveč da je umrl vsled zastrupljenja krvi po dobljenih ranah. Mejem pa poročajo z Dunaja, da se je češki račikalec posl. Pantuček, iz aktov, ki mu jih je stavilo na razpolaganje vojno ministerstvo, prepričal, da se je Žilak sam usmrtil.

Kriza v Nemčiji. V Nemčiji so imeli latentno krizo že dlje časa, zadnje dni pa je postala akutna. Vzrok krizi je v opoziciji proti predlogi o gradnji kanalov, in poleg tega se tudi — kakor je že navada — vijejo osebni razlogi, intrige. Glasom zadnjih poročil so že podali svojo ostavko finančni minister Miquel, minister za poljedelstvo baron Hammerstein in minister trgovine Brefeld. Govori se pa, da se tudi državni kancelar grof Bülow pripravlja za skok. Predloga o kanali, oziroma opozicija proti isti je bila tudi vzrok, da so včeraj predčasno zaključili pruski deželni zbor. Dotično poslanico kraljevo, prečitano od grofa Bülowa, je deželni zbor vsprejel molče in z ledeno hladnostjo.

Torej tudi grof Bülow, čegar nastop so slavili, kakor da je prišel drugi Bismarck, ni več posebno popularen. Po neuspehih v vztočnem vprašanju in politiki zavezništva z Anglijo, skrajno antipatični nemškemu narodu — se pač ni čuditi temu.

Tržaške vesti.

Čestitka. Danes smo prejeli nastopno brzojavko:

Z nekdanj slovanskega otoka brionskega vam v harmoniji z šumečimi valovi naše Adrije pošiljava čestitko na sijajnem vspelu: na pridobitvi »Narodnega doma«. Sveti dom mora vzrasti, sovražnik mora pasti!

Negode, Zidanik.

PODLISTEK

Na „trabaklju“.

Spisal Janko Kessler.

Pred nočjo smo pristali na malem otočju južno od Kurčole — na Petrari. Ime je dobil zbok svojih krasnih kamenolomov, kjer dobiva Dalmacija svoj najlepši in najfinjši rezani kamen; razpečavajo ga tudi v tujino. Ves otok je velika kamnoseška delavnica. Tu je videti krasnih snežno-belih spomenikov, tam vitkih ličnih stebričev, ondi velikanskih kock in ogromnih podstav. Poleg teh znamenitostij me je pa zanimala v precejšnji meri lična gostilna pokraj pristana. Z izvrstnim, sladkim dalmatincev utešil sem si žejo in tudi nekaj prigrizka je bilo. Krčmarica — mož je delal v kamenolomu — je bila dobra žena; znošila je na mizo, kar je imela pod streho, potem pa je prisela k mizi ter mi začela prepovedovati o svojem sinu, ki služi tudi v Pulju, a v vojni mornarici, katero je ona vsled tega visoko cenila. Živahno ga je opisovala do najmanjše pičice, dajala mu najslajša imena,

jokala po njem in bila poleg tega, neskončno ponosna, da nosi »njeno sunce zlato« pisano vojaško suknjo. Pozno smo se razšli, a obljubiti sem moral, da pridem drugi dan »martinovat«.

Jasno solnce je bilo vzišlo iznad vzhodnih goličev in milo zvonjenje se je prijetno in slovesno razlegalo z bližnjega samostana. Brodar je nekam otožen stopal po krovu, še navadno zmerjanje se mu ni ljubilo; gotovo si je želel biti doma pod rodno streho v krovu svoje družine.

Tudi jaz sem se zaglobil v spomine, ki so se mi porajali v otožni duši. Daleč od doma, sredi sicer prijaznih tujcev, mi je bilo preživeti dan, ki je velevažen zlasti za Dolenjca. Brezskrbna lahkomišljenost, s katero se pozablja marsikaj, mi je bila izginila in čutil sem se samega — zapuščenega. Brodar je bil nemara opazil moje duševno razpoloženje, zato me je prijazno povabil v čoln. Prijetno mi je dela vožnja v mehkem jutranjem zraku, kakor pri nas spomladi. Čez nekaj minut sva dospela do bližnjega otoka, kjer stoji prostran samostan. Izstopila sva.

Občudoval sem krasno marmornasto nakitje, lepe oltarje in zlasti dragocene slike, s katerimi se Dalmacija lahko ponaša. Pokazali so mi Marijo od Tintoreta in Jezusovo rojstvo od Corregija, Magdaleno in še neko drugo svetnico od — — — — — imena ne vem več.

Ti krasni umotvori so mi pregnali prejšnjo otožnost in veselo sem se vrnil na trabakelj, kjer je bil pravkar naš novi potnik tovariš — petelin prelil svojo srčno kri sv. Martinu na čast. Naš mladi kuhar Mate ga je lepo snazil, zrezal na kose ter pristavil v krompirju k ognju. Pozneje, ko sem se vrnil z gostovanja, pravili so mi, da je bil zelo dober in ukusen, saj jim pa tudi taka slaščica ne prihaja pogosto pod zobe.

Pod večer je potegnil ugoden veter; dvignili smo sidro, razpeli jadra ter odpluli proti Gružu, pristanu dubrovniškemu.

Po dolgi, mučni in jednaki vožnji dospeli smo v soboto popoldne v gruški pristan. Staroslavni Dubrovnik ima sicer svoje pristanišče, ki pa je premajhno in vse

veče ladije se vstavljajo v Gružu, od koder je do Dubrovnika pičle pol ure hoda.

Trdnjava »Imperial«, vrhu rodovitih gor, gleda ponosno po živahnem morju. Nešteto čolnov in jadernic pluje po gruškem pristanišču. Ob njem se vrste lepe bele hiše na pol zakrite v oljkinih gozdičih, ki se šibé pod obilim sadom. Pred vsako hišo je vrt, poln najbujnejših rastlin.

Na »molu« pred vojaško smodnišnico sem stopil na dubrovniška tla. Todi je hodil Antonio Gledjević, tu se navduševal z zvestimi prijatelji za svojo domovino, tu gojil svoje ideale. Res, poetična ta zemlja!...

Cesta iz Gruža v Dubrovnik vodi med najlepšimi vinogradi, mimo divnih vil in krasnega južnega rastlinstva. Videl sem evetoče oranže, bogato obložene limone in zadnje pozne smokve. Mesto je bilo nekdanj trdnjava, o čemer priča še dandanes orjaško obzidje, ki pa seveda nima več pravega in resnega pomena. Hiše so po večini dvonadstropne in in skoraj vse jednake med seboj. Ulice so snažne, hodniki gladki, ozračje pa čisto in zdravo. (Pride še.)

Skromno vprašanje. »Slovenec« piše: »Nekateri listi radi upijejo, da je Rim Slovanom nepravilčen. Kaka je ta nepravilnost, kaže narodnost avstr. kardinalov, od katerih so trije Slovani in samo eden Nemec.« Radovednost nas žene, da stavimo nastopno vprašanje: ali »Slovenec« tudi kardinala Missijo šteje mej Slovanec?!

Moj odgovor. Na hinavski in zavratni napad v »Primorskem listu« na mojo skromno osebo odgovorjam:

Moje poročilo o pravdi Gregorčič-Gabršček je zadelo v živo. Sem pa li jaz kriv na tem, sem li jaz kriv, da resnica boli?! Gg. so poskušali s popravki. Ni slo. Menda so kmalo začutili sami, da jih taki popravki le niže potiskajo v blamažo, kamo-li da bi jih dvigali iz nje! Popravke so opustili. Zato pa je »Primorski list« brezvestno pograbil po drugem zastupljenem orožju, očitaje mi — pravoslavje. Kaj ima moj prestop v pravoslavje opravičiti z rečenim procesom? Od kod ima »Prim. list« pravico sumničiti moje poštenje radi tega koraka mojega, za katerega sem odgovoren svoji vesti in — Bogu. A nisem odgovoren le jaz, ampak tudi in v prvi vrsti oni tržaški somišljeniki istega »Primorskega lista«, ki silijo Slovence pred alternativo: ali se odloči za cerkev latinsko, ali za ljubezen, navdušenje in delo za izmučeni narod svoj! Jaz sem se odločil za poslednje. Bog naj me sodi! Ne priznavam pa te pravice »Primorskemu listu«, ki tako — čudno služi veri istega Boga.

Moji nekdanji sošolci so, ki mi odrekajo poštenje in bi me hoteli slikati kakor kakov izvržek človeštva. Oni so doktorji, jaz sem ostal priprost delavec. Ali ponosno gledam okolo sebe, ker se morem sklicevati na pričevanje vseh onih, katere sem služil nekdanj, in onih, ki jih služim sedaj. Ti so sv dokiki mojega poštenja in moje čiste ljubezni in zvestobe do naroda!

Imajo-li tudi drugi v bližini »Primorskega lista« tako zavest? Dvomim; ker, ako bi jo imeli, sploh ne bi bilo prišlo do razprave, o kateri sem moral poročati — resnico! Pa saj jih označuje že to, da so — ker se stvarno ne morejo braniti — posegli po gnusnem orožju osebnega maščevanja nad menoj in mojo rodbino. Ali jaz sem gotov, da ne dosežejo svojega nekrščanskega namena, ker absolutno zaupam razsodnosti in pravičnosti onih, od katerih sem odvisen, ker jih poznam, kakor oni poznajo mene.

Fran Kravos.

In tako dalje! Pišejo nam dne 2. maja: Gospoda v uredništvu »Edinosti«, ki beležite krivice, ki se dogajajo našemu življu na vseh straneh, evo vam nastopni slučaj:

Danes je bila na tukajšnjem razsodišču zavarovalnice za slučaj neizgovorljivega zahteva nekega delavca, poškodovanega na delu, da se mu poviša renta. Siromak zna malo, ali prav za prav ne zna nič italijanski. Obrnil se je torej — radi nekih pojasnil v svoji stvari — do nekega pisarčiča, govore mu v hrvatskem jeziku. Ali slabo je naletel: velmožni pisarčič so bili razjarjeni, kakor da jih je gad pičil. Zna, kako je odgovoril siromašnemu delavcu: »Qua non si parla ščavo, se vole kvalke koža, parle in italian!« Tu vidite, kako daleč smo že prišli! Zadnji pisarčič nas sme že tako traktirati, ako smo se drznili na e. k. oblastih govoriti v svojem jeziku! Niti dejstvo, da sploh ne znamo drugega jezika, nas ne opravičuje in nam ne daje nade do pardona!

To je zopet tako eden slučaj... nadaljnji bodo sledili.

O ljudskem štetju zopet rubrika odprta! Že smo mislili, da je konec tega, že odurnega vprašanja, toda motili smo se! Danes smo doznali celo kopo slučajev o najnovjši akciji za dovršenje tega skoraj 5 mesecev razvijajočega se »operata«! V tem tednu so se le pregledovali in preiskovali po hišah n. pr. v ulici Sette Fontane, kjer je morala vsaka slovenska družina prestati »generalno spoved« o občevalnem jeziku! Iz ulice Lazaretto veechio št. 24 nam poroča g. Presen, da so njega — svoječasno slovenski izpolnjeno polo — prepisali na nemški jezik! Izpraševali so istega, kako govori se strankami, kako v družini itd.! Gospod Presen jim je povedal, da je njegov in njega družine občevalni jezik slovenski in da gospoda magistratovec čisto nič ne briga, kaj in kako on govori se strankami! Tako je!

Gosp. N. iz ulice Cecilia št. 6 toži, da so magistratovec vpisali njega za Slovenca — ženo in otroke za Lahe!! Dotični je protesti-

ral in zahteval, naj se popravi, kar ne odgovarja resnici, toda vse prigovarjanje in dokazovanje o slovenskem občevalnem jeziku ni nič pomagalo! Oče je Slovenec, njega družina (dasi istotako slovenska) pa — laška! Za danes dovolj!

Ravnopravnost na naših sodiščih. Pišejo nam: Gospod F. K. je pred kakimi 10 dnevi prejel od tuk. e. kr. okrajne sodnije neki dokument. Ker pa je bil ta dokument (počlovek vabilu) sestavljen na laškem jeziku — katerega omenjeni gospod ne ume — ga je odposlal istim potom (namreč po pošti) nazaj, od koder je prišel, z opazko, da ne ume jezika, v katerem se mu dopisuje. Drugi, ki znajo laški, so rekli, da je to neko vabilo ali poziv — kar pa ni gotovo. Gotovo pa je, da g. K. še do danes ni prejel nikakega odgovora na vrnjeno — pismo!

Z naših sodišč. Dne 17. februarja t. l. je nastal med pivei v krčmi Antona Medveda v Rojanu prepir. Andrej Cunja je razžalil o tem Mihaela Čepaka. Ta je potegnil krivce in je, mahnivši z njim po Cunji, istega težko ranil na glavi. Da se ni Cunja hitro izognil, prerezal bi mu bil Čepak gotovo vrat. Navzoči so prihiteli ranjeneu na pomoč, da ga ubranijo pred napadalcem. Čepak pa je mahaje okoli sebe ranil še dva druga in sicer Antona Šuberga na roki in Ivana Montaniča na licu. Včeraj se je vršila o tem činu sodna razprava pred tukajšnjim deželnim sodiščem. Čepak, katerega je branil g. dr. Rybář, se je izgovarjal, da je bil popolnoma pijan. Obsojen je bil na petmesečno težko ječo, poostreno z jednim postom na mesec.

Grozna nesreča. Včeraj so redarji prijeli 22-letnega delavca v tovarni testenin, Pasutto Josipa Marca, kateri je priznal, da je po nesreči obstrelil onega dvanajstletnega dečka Lepre, kakor smo poročali včeraj pod zgornjim naslovom. Policijski oficijal Patz se je podal namreč v omenjeno tovarno, ki ima okna na dvorišče hiš št. 13. in 15. v ulici Chiozza, v katerem dvorišču se je zgodila nesreča ter je toliko časa izpraševal gospodarja in delavce — kateri so vsi trdili, da jim ni znano, kdo je povzročil ono nesrečo — dokler ni delavec Mare iz Kjadina štev. 347. sam priznal, da je on streljal na dvorišče in tako nevarno ranil ubogega dečka. Pravil je, da je sklenil pokončiti vse mačke, ker so bile vse pritožbe pri njih gospodarju brezuspešne. Streljal je s flaubertom. Ko je videl, da je ranil dečka, vrgel je puško v neki velik kotel v tovarni. Povedal je, da mu je dal puško gospodarjev sin, kateri pa da ni vedel, čemu jo bo rabil on. Oba, Marca in gospodarjevega sina, so odveli v zapor.

Nagla smrt. 63-letni kramar z oblekami, Josip Morpurgo iz ulice Sta. Maria Maggiore, je sinoči v žganjariji št. 7. v ulici Ponte pal v nezvest. Redar in nekaj družih oseb so mu pomagali do Trevesa, kjer je kmalu umrl. Pred smrtjo je povedal, da ga je povozil neki biciklist. Komisija, ki mu je pregledala mrtvo truplo, pa ni mogla ničesar zaslediti, kar bi potrdilo njegovo izjavo. — Truplo so odpeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Povožena starka. Včeraj popoldne je vozila po trgu pred bolnišnico dvouprezna kočija. Kočijaž je bil 27-letni Anton S. Neka 60-letna na pol gluha starka Helena Bologna je v isti čas hotela prekorati trg. Kočijaž je zastoj kričal, naj se žena ogne. Žena je šla dalje. V zadnjem trenutku je slišala kočijaževo upitje. Hotela je zbežati, a vsa zbegana je skočila ravno v nasprotno smer in padla pod konje. Kočijaž je potegnil na vso moč, da je vstavil konje. Bilo je prepozno, ženica je bila že povožena. Odnegli so jo v bolnišnico. Revica je tožila, da jej je kočija polomila rebra. Obdržali so jo v bolnišnici, ker je precej težko poškodovana. Kočijaž je odpeljal kočijo domov in se podal potem v spremstvu redarja na policijo, kjer so ga zaslišali.

Požar. Včeraj jutraj je gorelo v prodajalnici manufakturnega blaga g. Jakoba Klemenca v ulici sv. Antona št. 1. Ogenj se je vnel v skladišču blaga za prodajalnico tikoma pod stropom. Došli gasilci so videli, da se je ogenj že precej razširil. Nekateri izmed njih so se podali na stanovanje gosp. Klemenca v prvo nadstropje iste hiše nad prodajalnico. Napravili so tam luknjo v pod nad mestom, kjer je gorelo in brizgali skozi napravljeno odprtino vodo v spodnji prostor. V kratkem bil je ogenj pogašen. Dim je napravil na blagu precej škode. Blago je zavarovano.

Spušcanje v morje Lloydovega parnika »Austria«. Danes predpoludne so v Lloydovem arsenalu spustili v morje parnik »Austria«. To je sedaj največji parnik, koje ima avstrijski Lloyd. Dolg je 452 čevljev, širok 56 čevljev in 3 palee. Globok je 33 čevljev in 7 paleev.

Vroča ljubezen. V. B. stanuje v ulici Farneto št. 9, ima dva otroke in je sedaj v blagoslovljenem stanu. Pred tremi tedni je bil odšel nje mož Izidor »Bog ve kam«. Izidor je mizar in star 26 let. Včeraj — po treh tednih — je Viktorija srečno doznala, da moža ni in je policiji naznanila ta rezultat.

Nesreča na oklopnici »Habsburg«. Hubert Kogoj, star 14 let, stanuje v ulici Rigutti in dela v ladijedelnici S. Marco. Včeraj popoldne je padel — ne ve se, kako je prišlo to — s krova oklopnice »Habsburg« v notranjost iste — kakih 12 metrov globoko. Revež je upil na tleh kolikor je mogel. Delavci so ga slišali, stekli po stopnicah navzdol ter ga prenesli močno poškodovanega na zdravniško postajo v ladijedelnici. Dobil je mnogo težkih ran in udarcev in si je gotovo na mnogih krajih telesa polomil kosti. Na zdravniški postaji so mu dali prvo pomoč ter ga potem v nosilnici prenesli v bolnišnico.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 17.7, ob 2. uri popoldne 21.3 C°. — Takomer ob 7. uri jutraj 761.7. — Danes plima ob 10.14 predp. in ob 9.29 pop.; oseka ob 3.43 predpoludne in ob 3.46 popoldne.

Trgovsko izobraževalno društvo. V nedeljo in sploh za letošnjo poletno dobo ne bo več ponka, pač pa bo konec tega meseca slavnostni zaključek. Natančneje obvestilo bo sledilo.

Društvo »Adrija« v Barkovljah priredi jutri — začetek ob 5½ uri — domačo veselico z zanimivim vspeškom. Vabljeni so vsi prijatelji tega društva in petja sploh. Na svidenje torej!

Občni zbor »Delalskega podpornega društva« bo dne 12. maja 1901. ob ¼ 4 popoldne v dvorani »Tržaškega Sokola«, ulica Coroneo št. 15. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Društvena kronika, poročila tajnik. 3. Poročilo denarničarjevo o računih za leto 1900. in poročilo pregledovalcev računov. 4. Prošnje za izredne podpore; 5. Posamični predlogi. 6. Volitev predsednika, 22 pravih in 6 namestnih odbornikov, v smislu §§ 19 in 24 pravil. (Pravico voliti imajo oni, kateri so prekorali 18. leto, voljen sme biti le polnoleten ud.) 7. Volitev 3 pregledovalcev računov za leto 1901. v smislu § 22 pravil. 8. Volitev dveh udov razsodišča. Odbor.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« vabi še enkrat svoje ude na občni zbor, ki se bo vršil danes zvečer ob 8½ uri v društveni telovadnici (Coroneo 15.)

Za bazar ženske podružnice so darovale: gđe. Marica Bekarjeva iz Skopega na Krasu krasno majolika-kosarico za biskuite; ga. Maša in Mica Gromovi dva secesijska krožnika za sadje; g. Vinko Krek, voditelj na slov. šoli pri sv. Jakobu 3 K, g. Vinko Dolenc, katehet 4 K, g. Miloš Kamuščič 4 K, ge. Jos. Delkin galanterijo za cvetice, ge. A. R. dve vazi za cvetice.

Ker bo bazar že prihodnje nedeljo, prosimo naše slovenske rodoljubkinje in rodoljube, da bi se kaj številneje odzivali našim prošnjam, kajti doslej smo prejele razumno še jako malo darov. Nadejamo se, da nas osobito naše zavedno slovensko ženstvo ne pusti na cedilu. Ženska podružnica mora prirejati veselice, katere so skoro jedini vir njenih dohodkov. Drugače nam je povsem nemogoče reševati našo težavno nalogo v okolici in poleg tega še podpirati glavno družbo v Ljubljani, ki je uprav sedaj v jako kritičnem gmotnem položaju in se zaupno obrača za podporo do svojih podružnic. Zatorej prosimo še enkrat najljubše, pošljite nam po kako malenkost; vsak še tako majhen dar vsprejmemo hvaležno. V nedeljo pa vsi in vse v Barkovlje!

Odbor tržaške ženske podružnice.

Odbor »Slovenskega pevskega društva v Trstu«, izvoljen na občnem zboru dne 27. aprila t. l. konstituiral se je v seji dne 3. maja tako-le: predsednik: prof. Mate Mandić, podpredsednik: Davorin Lukša, tajnik: Dragotin Podreka, blagajnik: Jarnej Pinter, arhivar: Rajko Pavlovič, nadzornik pevskega vj: Henrik Koba, odborniki: Kralj

Just, Vinko Perušek in Anton Švara. Namestniki: Lonener Frie, Rebek Josip in August Štular. Pregledovalci računov: dr. Josip Abram, Ivan Umek in Ciril Vabutič.

Ra li točnosti moramo poročilo o občnem zboru »Slovenskega pevskega društva« popraviti v toliko, da je sicer bil gosp. prof. Mate Mandić jednoglasno izvoljen predsednikom, da se pa ni zahvalil na izvolitvi, ker je bil slučajno odsoten.

Vesti iz ostale Primorske.

× Novo pevsko društvo se je ustanovilo na Krasu pod imenom »Lira« in sicer za Koprivo-Skopo. Delujočih udov je pristopilo že nad 30. Pevske vaje se menda tudi že skoro prične. Videti je, da imajo mladeniči veliko veselje do petja. To je lepo. Le pridno naprej po začetni poti!

(Tako nam pišejo od tam. Mi se seveda s polnim srecem pridružujemo želji dopisnikov, da bi društvo lepo vspevalo. Saj vemo, kako bister um je našemu Kraševcu, kako zlato mu je sree, kako dovzeten je za vse lepo in pravo. Le prave vspodbuje mu treba. Te pa je manjkalo do sedaj le v preveliki meri po našem Krasu! Isker je manjkalo, ki bi užigale. Imejatiye ni bilo za socialno združevanje, ki je v pričetek narodnemu, političnemu in gospodarskemu združevanju. A kje je primernejše sredstvo v to, nego je lepa pesem, ki blaži srea in povzdiga čustva? Zato pozdravljamo novo društvo tudi mi, želeči, da bi dosegalo namen, označeni ravnokar. Op. ured.)

× Odprt grob. V Lokatišču pri Žavljah je umrl tamošnji posestnik Ivan Granduč v najlepši možki dobi. Pogreb je pričel o velikem spoštovanju, ki je je užival vli narodni mož. Ljudstva je bilo veliko, mnogo prvakov iz okolice in sodelovalo je tudi pevsko društvo »Slavec« iz Riemanj. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin!

× Narodno slavlje v Brezovici. Pred farno cerkvijo, pod lipami, je bil prirejen šotor, kjer je bila na mizi pripravljena zastava brezoviške čitalnice. Točno ob 10. uri predpoludne je naznanil strel iz možnarjev začetek slovesnosti. Čitalničarji so se vvr stili okrog šatora. Preč. gospod Jožef Zupan, dekan iz Doline, je pristopil v spremstvu štirih gg. duhovnikov. Velepoštovani gosp. Kaspar Kastelic, predsednik čitalnice, je nagovoril navzoče tako le: »Z radostjo v srei se bližamo danes zastavi, ki ima sedaj vsprejeti božji blagoslov. Okolo te zastave se bodo zbirali člani našega društva, kadar-koli bo trebalo pokazati, da v tej prijazni dolini živijo ljudje, vneti za svojo domovino in za svoj narod. Ta zastava nam bodi voditeljica, nam bodi znamenje, katerega se držimo v resnih in veselih časih, Sv. Jožef na eni strani naj nas uči, da, delo, združeno s poštenim, bogoljubnim življenjem, vodi nas do prave sreče, a sveti Ciril in Metod na drugi strani naše krasne zastave naj nas spominjata vedno, da smo Slovenci, da je naša sveta dolžnost, ljubiti svoj jezik, svojo narodnost, kakor sta ju ljubila ta dva svetnika. Ta zastava ima v sebi moč in vse lastnosti, katere so nam Slovincem svete; zatorej prisezimo tej zastavi zvestobo, zdaj in vsikdar! Tej zastavi torej, ki združuje v sebi vse, kar ima biti sveto vsakemu Slovincu, obljubimo zvestobo zdaj in vsikdar!»

Na ta lepi nagovor je čitalniški zbor zopel Riharjev »Oče naš«, na kar je imenovani gosp. predsednik s kratkimi besedami zaprosil g. obrednika, naj blagovoli novi zastavi podeliti božji blagoslov. Za tem se je vršilo blagoslovljenje. Po dovršenem obredu je vlecenjena gospica Josipina Kastelic, kumica, pripela krasno izdelan trak blagoslovljeni zastavi ter izrekla te-le besede:

«Častiti društveniki! Vaša lepa zastava je ravnokar vsprejela božji blagoslov in jaz sem Vam od srea hvaležna in ponosna, da ste meni poverili častno nalogo, da prisostvujem temu slovesnemu činu kakor kumica. Veselo in ponosno naj vedno vihra Vaša zastava v slavo božjo in čast našega naroda, a v znak hvaležnosti za izkazano mi čast dovolite, da pripnem na Vaš prapor ta trobojni trak, ki naj priča vsemu svetu, da tudi v tužni Istri živi narod, vnet za slovensko trobojnico!»

Na to je sledilo zabijanje žebličev. Prvi je bil g. obrednik, potem so sledili gg.: kumica, predsednik, podpredsednik, tajnik-blagajnik, dr. Otokar Rybář kakor zastopnik tržaške čitalnice, Bekar, zastopnik Kozinskega bralnega in pevskega društva »Venec« in

Lastna posebnost: črtane močne srajce za d
lavce gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške
meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi
z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Dunajska filijalka
Kapitalne vloge na knjižice s 4%.
 Posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20,000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7,000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

V najem

se odda kakor letovišče hiša na deželi
 s tremi sobami in kuhinjo na svežem
 zraku in jako zdravem kraju. Več se
 izve v ulici Petronio št. 1.

Na prodaj

je hiša z dvema sobama in kuhinjo z
 72 klaft, obdelane zemlje in to v bli-
 žini Dreherjeve pivovarne. Pogoje se
 izve v ulici S. Cilino 12.

Veliki krah!

New-York in London nista priznala
 evropski celini ter je bila velika zaloga
 tuje srebrnine prisiljena, oddati vna-
 jem zalogo zgolj proti majhnemu pla-
 čilu delavnih moči. Pooblaščen sem iz
 dobre naloge. Pošiljam torej vsakomur
 lepe predmete le proti temu, da se
 mi povrne gl. 6.60 in sicer:
 6 komadov najfinjših namiznih nžev o
 pristno angleško klinjo;
 6 komadov američanskih pat. srebrnih
 vilic iz enega komada;
 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
 12 kom. amer. pat. srebrnih kavskih žlic;
 1 komad američanska patent. srebrna
 zajemalnica za juho;
 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica
 za mleko;
 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
 2 kom. efekt. namiznih svečnikov;
 1 komad cedilnik za čaj;
 1 kom. najfin sipalnice za sladkor.
 42 komadov skupaj samo gl. 6.60.
 Vsek teh 42 predmetov je popred
 stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
 po tej minimalni ceni gl. 6.60. Ameri-
 čansko patent srebro je skozi in skozi
 bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let,
 za kar se garantuje. V najboljši dokaz
 da le-ta inerat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, ka-
 teremu ne bi bilo blago všeč, povrnuti
 brez zadržke znesek in naj nikdar ne
 zamudi ugodne prilike, da si omisli to
 krasno garnituro, ki je posebno pri-
 kladna kot prekrasno.

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga
 na Dunaji II., Rembrandtstr. 19.

Pošilja se v provizijo proti povzetju, ali če se znežeke
 naprej vposlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z znaven natisnjeno varstveno

znamko (zdrava kovina.)

Izvieček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako za-
 dovoljen. Ljubljana.
 Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku
 S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.
 Tomaž Rožanec, dakan v Mariboru.
 Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako ko-
 ristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
 St. Pavel pri Preboldu.
 Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,
 v Gorici

Gospodska ulica hšt. 7., I. nadstr.
 v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega,
 če tudi ni član društva in se obrestu-
 jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni
 davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
 menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
 in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
 in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000
 Pošno-bran. račun št. 837.315.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

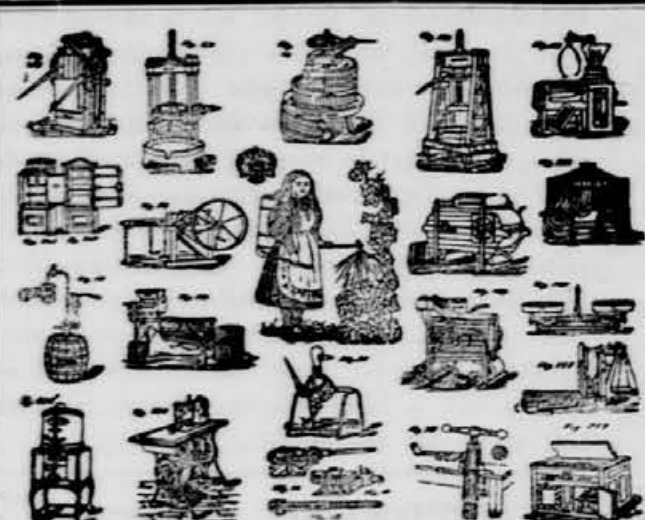
iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povod priljubljenega
 domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice v zaviti z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.

Richterjeva Lekarne pri zlatem levu v Pragi

Elizabetine ulice 5.

IVAN SCHINDLER

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.
 razpošilja gratis in franko kataloge v slo-
 vensko-italijanskem jeziku z več kakor 400
 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje,
 potrebnih predmetih za kmetijstvo vinarstvo,
 za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

Za reelno postrežbo se garantira.

Ugodni plačilni pogoji.

Solidne zastopnike se išče.

IVAN SCHINDLER

ces. kralj.

privilegiran lastnik

[Dunaj, III. Erdbergstr. št. 12.]

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera
 rabi z ozirom na zdravje,
 varčnost in dobri okus
 Kathreiner-Kneippovo sla-
 dno kavo (pristno samo v
 znanih izvornih zavitkih).

Zaloga

dvojno rafinovanega romanskega in cesen-
 skega zvepla, angleška modra galica,
 »AGRICOL« za uničevanje mrčesov na trtah,
 drevju in zelenjadi, elastični trakovi za ce-
 pljenje trt in meli za zvepljanje ter gumijev
 cevi. — Vdobja se po cenah, da se ni bati
 konkurence v **mirotilnici**

Emilijo Cumar pok. Friderika

ulica Belvedere 37, podružnica na Opčinah 212
 Telefon št. 1083.

Velik izbor šip, žebjev, barv, mineral-
 nih voda, esene, čopičev, mila, sveč, olja,
 firnežev, kemičnih izdelkov itd.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih
 aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.
 (Nasproti „Isola Chiozza“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati,
 modreči, umetne roke in noge, berglje, erna-
 nični pasovi, elastični pasovi in nogovice,
 suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati
 za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški
 predmeti od gumijske in nepremočljive snovi.

Najizvrstnejše, najboljše in najcenejše

tamburice

izdeluje in pošilja

Prva siseška izdelovalnica tamburic

J. Stjepušin
Sisek (Hrvatska)

Odlikovana na pariški razstavi 1900
 in na miljenjski razstavi 1896 z velikimi
 kolajnami.

Velik ilustriran cenik se pošilja na zahtev vsakemu
 brezplačno in franko.

Ivan Godina

klepar (limar)

Trst — ulica Scussa št. 1. — Trst,
 izvršuje vsakovrstna dela za stavbe, za rabo
 po morju, in pri obrtnijah, tako nove
 kakor poprave bodisi iz jednostavnega
 ali dvostrukoga pleha, zinka, lamarina, medi
 bakra, pakfona itd.

Ivršuje kopke in sisalčke po naročbi.
 Prodaja vsakovrstno posodo za kuhanje itd.
 Vse po najnižjih cenah.

Restaurant

SILBEREGG
 Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG
 po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah
 zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
 Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša
 vina: opollo, istrsko črno in belo.

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.

Kožuhar in izdelovalec kap
 Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za ei-
 vilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo-
 ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo
 z jamstvom proti molem in ognju.

Pres kušen
 najuspešnejše
 sredstvo
 za
 zatiranje
 in
 uničevanje mr-
 česov in žuželk
 na trtah, sadnih dre-
 vesih, zelenjadi in cve-
 tlicah itd. itd.
 DREVJU NEŠKODLJIV
 Prodaja se iz lastne
Tovarne mila
F. FENDERL & C. v TRSTU
 ul. Limitanea 1. Telefon 430.
 V Gorici: pri g. Frideriku Primas
 Travnik št. 6. (Dvorščak) na Opčinah:
 pri Frideriku Cumar.
 Navod za uporabo „Agricol“-a z mnogimi sprič-
 evali se pošlje na zahtevanje brezplačno.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s
 nalože za najmanj jedno leto po 5 %, na
 vadne po 4 1/2 % in vloge na Conto-corrent
 po 3.60 %. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
 odplačevanje, / takočem račun po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Delež se obre-
 stujejo po 6.15 %.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.

Postranski zaslužek

Na mesec 200—400 K

zamore vsak zaslužiti (posebno pa pro-
 padli trgovci) s prodajo postavno dovo-
 ljeni srečka. Isčejo se od nekega
 avstr. bančnega zavoda solidni in
 zmožni zastopniki. Vkljub visoki provi-
 ziji solidne cene. Ponudbe z napovedbo
 poklica je poslati pod: »K. 5010« na
 Jana Grégra, inseratni kancelar v Prago,
 Jindřišská ulice 19.